

บทแปล

บทที่ 9

การแพทย์แผนโบราณของจีน

การแพทย์ของจีนมีประวัติความเป็นมายาวนาน กล่าวกันว่าเมื่อหลายพันปีก่อนโน้นมีพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งทรงพระนามว่าเสินทง (SHENNONG) รู้จักใช้พืชชาติมารักษาผู้คน นับว่าพระองค์ทรงเป็นผู้บุกเบิกงานทางด้าน การแพทย์จีนเลยทีเดียว

งานเขียนเกี่ยวกับการแพทย์ของจีนก็มีมากมายเหลือเกิน ปัจจุบันนี้มี 8,000 กว่าเล่ม ในจำนวนหนังสือดังกล่าวมีเล่มหนึ่งเรียกว่าหนังสือเนยจิง (NEIJING) เป็นผลงานเขียนในสมัยจ้านกั๋วยังมีอีก 1 เล่มเรียกว่า ชางหานจำปิ้งลุ่น เป็นผลงานเขียนในสมัยราชวงศ์ฮั่น หนังสือ 2 เล่มนี้ยังเป็นหนังสืออ่านประกอบสำหรับการแพทย์ของจีนในสมัยปัจจุบันอีกด้วย

การแพทย์จีนที่มีลักษณะเด่นสุดคือการรักษาโดยวิธีฝังเข็ม นั่นก็คือในช่วงเวลาที่รักษาโรคนั้นไม่เพียงรับประทานยาเท่านั้น แต่ใช้เข็มฝังลงในร่างกายของคน หรือว่าใช้ความร้อนมารนที่ร่างกายเพื่อให้บรรลุถึงวิธีการรักษา

การรักษาโดยวิธีฝังเข็มมีประโยชน์หลายประการคือประการที่ 1 สามารถรักษาโรคได้หลายชนิด ประการที่ 2 ได้ผลรวดเร็วและปรากฏอย่างเด่นชัด ประการที่ 3 วิธีการง่ายและสะดวก ประการที่ 4 ค่าใช้จ่ายน้อย ประการที่ 5 ผลข้างเคียงน้อย ดังนั้น การรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวจึงเป็นที่นิยมมาตลอดหลายพันปีมาแล้ว กล่าวกันว่าในสมัยจ้านกั๋ว มีหมอเชี่ยวชาญการฝังเข็มชื่อเพียนซีได้เคยใช้วิธีการฝังเข็มช่วยชีวิตพระโอรสองค์หนึ่งให้ฟื้นคืนมา ความจริงแล้วพระโอรสมีอาการช็อคไปเท่านั้น คือมีลักษณะสันตติสลบไม่รู้ตัว แต่มิใช่ตาย การที่เพียนซีช่วยพระโอรสให้ฟื้นคืนได้ จึงเป็นที่ยกย่องของคนทั้งหลายว่าเขาเป็นแพทย์ที่มีความสามารถ สามารถช่วยคนตายให้ฟื้นคืนได้

ในหลายปีมานี้ การฝังเข็มนอกจากจะใช้รักษาโรคแล้ว ยังได้ใช้ในการทำให้เกิดอาการชาเพื่อการผ่าตัดทางการแพทย์อีกด้วย โดยใช้แทนยาชา ทั้งนี้เพราะการฝังเข็มเพื่อให้เกิดความชานั้นง่ายและปลอดภัย ทั้งไม่มีผลข้างเคียงแต่อย่างใด ดังนั้นจึงได้มีการใช้กันอย่างกว้างขวางภายในเวลาอันรวดเร็ว ในโลกนี้ยังมีนายแพทย์ของหลายประเทศก็ได้ลองใช้การฝังเข็มเพื่อให้เกิดความชาในการผ่าตัด

เมื่อกล่าวถึงหนังสือการศึกษาเรื่องยาของจีนโบราณแล้ว ที่นับว่าเก่าสุดก็คือหนังสือเสินหลงเป็นเจ้าจิงของสมัยราชวงศ์ซัน แต่ที่สำคัญที่สุดทั้งยังมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกคือหนังสือของหลี่ซือเจินชื่อ เป็นเจ้ากั๋งมู่ที่เขียนขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง หนังสือเล่มนี้ได้มีการแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น อังกฤษ รัสเซีย เยอรมัน ฝรั่งเศส ภาษาลาตินเป็นต้น ได้มีอิทธิพลอย่างมากและแพร่หลายอย่างกว้างขวางในโลก

หนังสือเป็นเจ้ากั๋งมู่ มีทฤษฎีที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ ทฤษฎีดังกล่าวนี้จะไม่พบในหนังสือการศึกษาเรื่องยาเล่มอื่น ๆ เลย เช่น พลัง (ชี่) ทั้ง 4 คือ หนาว ร้อน อุ่น เย็น รหัสทั้ง 5 คือ คาว ขม เค็ม เปรี้ยว อมหวาน ความสูง ต่ำ การลอยขึ้นหรือจมลงของสิ่งดังกล่าวคือปฏิกิริยาของยาที่ปรากฏในร่างกายของคน

หมอรักษาโรคทั่ว ๆ ไปมักอาศัยวิธีการมองด้วยตา ถามอาการ และฟังด้วยหู ดมกลิ่นด้วยจมูก และใช้มือคลำเป็นสำคัญ แต่การรักษาแบบจีนโบราณได้ใช้การรักษาด้วยวิธีพิเศษอย่างหนึ่งคือ การจับชีพจร เรียกว่า ม่ายเจิน (MAIZHEN)

การจับชีพจรมีหลักเกณฑ์แบบพื้นฐานดังนี้ ข้อ1 หัวใจเป็นที่เก็บเลือด หัวใจกับชีพจรนั้นสัมพันธ์กัน หากหัวใจไม่สูบฉีดเลือด ชีพจรก็หยุดเต้น ข้อ2 ความเร็วของการไหลเวียนของเลือดในร่างกายนั้นเกี่ยวข้องกับการหายใจ เมื่อเราหายใจ เลือดจะไหลเวียน 3 ชุ่น เมื่อหายใจเข้าเลือดก็ไหลเวียน 3 ชุ่นเช่นกัน ทั้งหายใจเข้าออก เลือดต้องไหลเวียน 6 ชุ่น ข้อ3 การหายใจเข้าออกมีความสัมพันธ์กับจำนวนการเต้นของชีพจร เมื่อคนเราหายใจออกชีพจรจะเต้น 2 ครั้ง เมื่อหายใจเข้าชีพจรจะเต้น 2 ครั้ง เมื่อหายใจเข้าออกชีพจรจะเต้นรวม 4 ครั้ง ข้อ4 ส่วนของชีพจรอยู่ที่ ชุ่นไค่ว์ นั่นเองเนื่องจากการศึกษาเรื่องชีพจรแบบจีนนั้นมีความเห็นว่า ชุ่นไค่ว์ ก็คือที่รวมของเส้นชีพจรทุกเส้นของร่างกายจึงสามารถใช้เป็นที่ทำให้เข้าใจ

การสูบฉีดโลหิต และพลังของเลือดของร่างกายได้ดีที่สุด ข้อ5 ขณะจับชีพจรนั้นต้องระวัง
ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม และปัจจัยอื่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของจิตใจผู้ป่วยเป็นต้น

หลายปีมานี้ งานทางการแพทย์จีนได้ใช้วิธีการผสมกันระหว่างวิธียุทธศาสตร์การแพทย์จีน
และตะวันตก แล้วได้นำเอาสิ่งที่เป็นเลิศทางการแพทย์จีนและตะวันตกมาใช้ ทำให้ได้ผล
อย่างสูงในการรักษาและช่วยชีวิตผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านคนที่แขนขาหัก แล้วรักษา
ให้หายใช้ได้ดีตามเดิม นับว่าเป็นผลงานที่อยู่ในอันดับแนวหน้าของโลกเลยทีเดียว

